

АРИЛГААЯ АЙНААР РУУНАЛХА

— уран
— «Шо
— мтата
— МГУ
— нэгдэх
— удай ко
— 18.45
— ст Олг
— рикын о
— нэгдэл
— ушуула

— Г. С сагай уларил таарамжагүй, хүйтэн байга, респуб-
— их. 21.00 ургаса ургуулагдах горийгохон бэрхшээл үш-
— ба, багаландаа зональна гурим болон эрэмжтэй техно-
— ндээ зор хэрэглэн колхоз, совхозуудой механизатор-
— Навигац унгаргээдөө нажарай түрүүшэн хура бороо
— 22.00-д хэрэгжээр болорынөө тааруулан тодорхой
— адстием илгээ мундоо ороното ургамлуудай та-
— хайжанай оронон хура бороогий нүүлээр жэгдэ хайнаар
— культурных үргэн полкнүүдийн ногоорон харагдадаг
— ма. Бас
— нь харын хатахдад байһан мунөө үедэ ажам-
— низаторнууд тарилга хээ хүдлмээр гол түлбэ
— е, поли дээрэ ажаллаһан зандаа. Тусхайбал,
— еспубликаны урда районуудай ажамнуудта та-
— ноочерк руунаха, буртаг ногоонһоо, хорхой шумуулаа
— шо ба үмгаалха хүдлэмри түлг эхилээ гэшэ.

— гад лите бурй наа болотор хүйтэн байһан мунөө үедэ та-
— аар «туг буртаг ногоонһоо аршалан хамгаалха гэшээ зай-
— онгол т хэрэг мун. Ушарын хэдаа, хүйтэн байхадань ху-
— ква, 20.15-д өбөршдөөр урлагүй буртаг ногоон хуу-
— түрүүндэ оронон хура бороогий үдээ гээдэ дулааржа
— ышлынхэнтэ бутайна, хүж ногоорон байһан таримал
— (Львов дие даража, хүсэлдүүлшгүй аюул тохьондуу-
— од байна. Тимэлээ энэ аюул бэргэлин сарахин
— «Амгацаторнууд мэрэгжэлтэд удааржа унхагайран-
— ул») 21.15-д хэмжээүүдэе абаха болоно.

— элэл, Вэрдохи табан жэлэй гурбадах жэлдэ республи-
— билган аханзаторнууд, харгаабхад, орогродшод бүхй-
— ор. 22.0 центер ороно тарья, 99.4 мянган тонон хар-
— вездэй — мянган тонон овош, 157.7 мянган тонон тэжээлэй
— «Угсаа суглуулха абахар зорилго харалаа хүн. Энэмиэй
— гэр дамжа гэшэ. Хараалһан энэ зорилгоо сэм бэла
— 99.4 мянган гектарта ороното ургамлуудыа
— технологор, 1.7 мянган гектарта овош асраха
— маар тарһан байна. Түүн технологор тарилга
— цошые газара хайнаар элдүүлхэ, хүдэл хүр-
— үүдэ, унхаха бэш, мун бүх тарилгаа агротех-
— никин өнөө харуунаха ёгтууртай.

— урдад оронон жэл бүхэдэ жогтууртай баян урга-
— ва, багадаа сургаалд олон. Жэшээлбэл, Мухар-Шабэрэй
— аялга Дискари колхозой Андрей Шелеховэй хүтэлбэрил-
— есэ гийа нёдондо гектарай дунда зэргээр 29 центер,
— я. 22.3 району Байгалэй ОПХ-гай Андрей Шелажинэй
— хэлгин шалетт гектарай 29.6 центер, Бүшүрэй району
— епские колхозой механизатор Сергей Синицынэй бригада
— хайжа байһе 27.4 центер ороно тарза сохино суглуу-
— й (Полбүрэй дунда сагай уларилэй тэдэ таарамжагүй
— «Полбүрэй дунда» Даржинский нэрэмжтэй сов-
— хой 27.4 центер карталба малжа абаа. Тихэдэ
— ай «Бүйсийн совхозой, «Дружба» колхозой хар-
— гектар буринөө 126—128 центер ургаса хургаага,
— га шадамарар хэрэгжэдэ Мухар-Шабэрэй райо-
— ны» колхозой орогродшоды зонон Владимир
— үтэлбэрилдэг. Тус коллектин 20 гектар планта-
— р буринөө 337 центер овош хургаага абаа. Тэр-
— хэй «Коммунизм» колхозой Афанасий Бельскийн
— зөөно 45 гектарай полиноо гектар бурин 279
— гүзүкү малжа абаа. Ийм дүн тулаһан түрүү-
— оноосхолон бүхэдэ бэй байха. Тимэлээ эрхилжээдэйнгэ
— галан х, олол арганүүдэе олоной шадамар болгохо гэ-
— гэнэ.

— 21.15-д улагуулашгүй хэрэг мун.
— ин дээрэ ургамлуудыа ажаннуудта ажаллаа шээ
— байха өнөө зорилгоо Бригадануу олоноор. Илан-
— жэмтэй үбүн, ардендэ полдот гуримар ажалла-
— 22.35-д отрад, бригаданууд тогтууртай баян ургаса үр-
— элээтэй даабринүүдээ сүм дүүргэтын түлөө эдэ
— тарилгаа харуунаха хүдлэмэр үргэноор абуу-
— Ижээлбэл, Мухар-Шабэрэй району хэртабаха
— Мухомедшинэй даадаг зөөногй гүшүүд 100 гек-
— тарилгадаа зурууд хоорондын элдүүлгэй хэмэ, бур-
— үн үндэһөөр үсэхэдэ. Тихэдэ энэ району
— ны колхозой А. Бельскийн даадаг зөөно куузнугай
— плантинеи буртаг ногоонһоо эсбэрлэх агротех-
— никинүүдэ үргэноор абуулаа.

— олол республнканын тарьяулаа 190 мянган гектар-
— цид ургамлуудай тарилгадаа саколд-
— цид сакха түлбэ үүдэ олоной районуудта
— эрх элхитэйгээр эхилнээ.
— тараян, тэжээлэй ургамлуудай тогтууртай ба-
— ургуулаха гээдэ, ганшые тарилгаа бог буртаг
— аршалан хамгаалха бэш, мун эсбэр паара хай-
— рилхэ, «ногон түймэрһөө» бэргэлэн эсбэрлэх
— лада тоологдоно.

— гад ногоон, ургамалы үбш хабшан, хорхой шумуул
— хы ургамлуудай ургасые эрид доошуулагда
— бутанда мэдээж. Гэбшые зарим районуудай
— үй мэрэгжэлдэ, хүтэлбэрилэгшд тарилгаа бур-
— ноо, хорхой шумуунаа, үбш хабшанаа бэргэлэн
— хүдлэмэрид анхардаггүй байха юм. Илангаа му-
— гэм хэмдэлдэ энэ гуримай үргэноор нэбэрүүлжэ
— үн үедэ олол мэрэгжэлдэ, хүтэлбэрилэгшд тарил-
— гэдэ паара «ногон түймэрһөө» хамгаалха хүдлэмэр
— үн ороно подпардай, ажамын тоосоной гурим
— ллагад коллективүүдэд найдаа, ханаа амарзан
— даа. Амхангыгаа хэлээ баталһан ханаа ошодоол
— эдэ хууа гэшэ аюултай. Нэгдэхээр, тарилгаа
— олол доруулаха гү, али хорхой шумуудта эдоу-
— ооруулаха ушар урдышые дайралдадаг хэн. Хо-
— лордидэй, ажамын тоосоной гуримаар ажалла
— коллективүүдэй гүшүүд тарилгаа аршалан хам-
— галзын аша түбше согнээгүй байха болохол.
— ургаса ургуулагдах ганшые гербицид хэрэг-
— бэш, мун «ногон түймэрһөө», хорхой шумуул
— хабшанаа тарилгаа хамгаалха агротехникын аша
— нануула, ойгуулаха гэшэ ажамнуудай мэрэгжэл-
— эн үяла мун.

— шг олоноор гаргашаа харюулжа, өөһдэньгоо
— үгэ зөөрөө өөһдэньгоо хангаа экономикаса ш-
— үүдээр нэбэрүүлэн мунөө үедэ зарим ажамн-
— ануудай буртаг ногоон, хорхой шумуул, үбш хаб-
— адхаа элдэ зүйлэй препарат, гербицидүүдэе үн
— н үедэ олол мэрэгжэлдэ, тарилгаа арсаа. Энэ ар-
— шалтагаар худалдажа абахаһаа арсаа. Энэ ар-
— шалтэй технологин, мун астрахникын гуримай
— үдэрээд байһан, мунөө үедэ ургаса харуунаха
— ны гол шухала хубинаа арсаа элдэг гаргагшад-
— юу бодоомжлоо абадаг байга ха, гайхалтай,
— Зарай, Сэлэнгын, Хэнжэнги районуудай ажамн-
— тарай харуунаха хүдлэмри хайша хэрэгээр үн-
— ратай ургаса хургаадаггүй бэлэй. Тимэ эдэ
— олол, совхозуудай мэрэгжэлтэд бүхэ гэм эдэ
— үдүүгээ ган гасуурай бэрхшээлдэ тохожорхёд,

— да харуунаха хүдлэмри саг зуурын ажал бэш
— ангаа сагай уларилэй таарамжагүй энэ жэлдэ та-
— оруулаха хүдлэмэрид онсо анхарха эрилтэ таби-
— рын хэдаа, бид мунөө байгаалин сагай уларил-
— нын сагай хубилгаа аргагүй хэдаа ургамалы үр-
— үгэдээ, хайнаар эдэшхын тула зурууд хоорондын
— үдүүлгэй хэмэ, минеральна үтэжүүлгэ нэмэлтэ тэ-
— гоо оруулаха болоноби.

— үүдэе химикесе аргаар аршалан хамгаалха за-
— ургуулар абуулаха, гэнэ усалһаа бэргэлдэ хуу-
— рнариар сакха эрилтэ табидаг. Буртаг ногоон
— ой шумуул, үбш хабшаные усалдаг харо саад-
— од буртаг ногооний үргэурын, хорхой шумуулаа
— үн үбш хабшаны дэлгэрһөө наринаар шалгажа
— хо хэрэгтэй.

БУРЯДАД УНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетнай 1921 оной декабрин 21-һээ гарана. № 160 (17883) 1988 оной июлини 12, втормик Сэн 3 мүн.

Зунай бэлшээрне зүбөөр хэрэглэе!

ШЭНЭЭР БОДОМЖОЛХО САГ

Закалусай һу хаалин фер-
— ма хүржэ ерэхэдэмнай, Бу-
— хэсоюзна XIX партконферен-
— цин делегат Л. П. Никонова
— партин Кабанский райком яв-
— шанан байба. «Бу голорыг»
— Гурбан эрэ хаалишадтаймиэй
— танилсат. Маанадаа ажжа аб-
— нал» — гэжэ гартаа һу хаалин
— аппарат барһан басган абууд
— дундаа хэлнэ.

— Түрүүшээр Н. В. Лосьто ду-
— тэбэбди: хара, сагаан зүб-
— тэй колмогор үүтэрээд үнээ-
— дые хоорондоо илгаруулхын
— бэрхэтэй ха гэжэ ханахар.
— Толбонүүднэ һу ондоонүүдэ,
— томо, баганууд, элдэб дүрс-
— тэй.

— Абаһаар харахада, тимэ
— юм. Үнээн бүри илгаатэй, зү-
— бөөрөшөө, зан маягаарашые.
— Ляля, жэшээлхэдэ, эгдэр зөө-
— лэхэн, хээшынэ хэдрэхэжэ бай-
— хугүй. Цыганка эридшэд, ха-
— маандан таараагүй һаа, хөл-
— год гэжэ, Маня оноуша — юм.
— үнэрдэхэ үзэжэ лабалаагүй
— һаа, халахагүй. Пеструшка то-
— моотой, жэжэ зангүй, Коро-
— бочкотой нэгшые муудалдажа
— үзөөгүйб. Игээд 29 үнээн тү-
— хэйа хэдшые хамгаагүй хөө-
— рлэб. Нэгшынэ илгэжэ һайр-
— гаха, нүгэснэ муушалха ар-
— гамагуй. Намдаа тумархан, ба-
— рингүй, һуэ үгэнэл даа, — гэжэ
— Николай Васильевнэ на-
— лархайгаар хөөрөнэ.

— Өөрөө налэй зохиод, ша-
— райен хараад ойлохоор. В. Д.
— Дамбинов зургадахи жэлээ энэ
— дэ хүдлэхэ зуураа урандаһаа
— хойшо амжалта ходо тулгана.
— 1986 ондо үнээн буринөө 2800
— килограмм һу хаанһа хаа, нё-
— донодо 3072-то хүргөө. «Түрүү-
— шээр гараараа нагааба һайсал
— эбилгэжэ, шабжаха, һу е үнэ
— үлөөгүй һаахы оролдоо хүм.
— Тимээд лэ һу найтай болоо» —
— гэнэ Василий Данилович. Мун-
— гоо хахад жэжэ дунговэр түр-
— үгэ үнээн буринөө 2216, Н. В.
— Лось 2367, Г. С. Медведев
— 2070 килограмм нагаага гэжэ
— элрнэ. Л. П. Никоновагай ха-
— хад жэлэй дүн өвөргүй имэрхуу
— — 2220 килограмм. Игээжэ
— загалусайди бүхэ фермээр
— рээ хэхэд жэлэй туршала дун-
— да эзгээр 2070 килограмм һу
— үнээн буринөө наажа, район
— доторо эрхиллэб. Хамта дээрэ
— эр фермээрээ 9162 центер һу
— һу нагаага юм.

— Ямар ушарһаа имэ амжал-
— та тулгалаа гэшээб гэжэн
— асуудал табибади.
— А. С. Никонов, фермие даа-
— гаш:
— — Ехэ һайн дүн гэжэ хана-

УУСХЭЛШЭДЭЙ ҮГЭ БАТА

Бүхэсоюзна XIX партиине
— конференцие ажалынгаа эр-
— им амжалтаар утгажа, ха-
— раалһан зорилгоо урэгшатай-
— гаар бэсүүлһэн Баргажанай,
— Шитханай совхозуудай хаалин
— ферманүүдэй коллективүүд мун-
— өө сагаан эдэ улам элбэг-
— гээр үйлдэбэрилжэ тушаана.
— Зунайгаа бэлшээрэдэ гэр-
— алһаа хойшо Ехэ-Үүргэй, Зу-
— һалһанай фермын хаалишад
— үнээдэй һу шэмые эрид дээ-
— шишүүлхын түлөө мунөсөө үс-
— хэн хэн. Тимэ эдэ үдэрнүүдэ
— тэ Баргажанай совхозой ха-
— алишад, үхэршэд нажарай но-
— гоной элбэгтэ бүхэ арга бо-
— ломжойо дүүрэнээр хэрэгжэжэ,
— абаһан социале үдэггэа бодо-
— то дээрэн сүм дүүргэхээр бү-
— хы шадабаряа элсүүлнэ. Са-
— гаан эдэ элбэг эхээр үйлдэ-
— бэрлижэ гүрэндэ тушааха хэ-
— гээд бэлшээр, салин хүлэнэ
— эдэ үдэ бэлшэ тухайгаа шэнээр
— бодоомжлоо үзэхэ болоно-
— би, — гэжэ Н. В. Лось хэлэбэ.

Г. ДАШЕВА,
— мунан һорр.
— ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хаалишад
— В. Д. Дамбинов,
— С. БАЛДУЕВАЙ фото.

КПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОГОЙ КОМИССИДА

30—40-дхи онуудта, 50-дхи онуудай эхиндэ ХЭГДЭЭН ХАРДАЛА ГҮРДЭЛГЭНҮҮДТЭ ХАБААТАЙ МАТЕРИАЛНУУДЫЕ ДАХИНАА ШЭНЖЭЛХЭ ТУХАЙ

«Советскэ Союздэ» зарша
— баруунай троцкистка бүлгэ-
— лэй тухай хэрэгтэ хабатай
— Н. И. Бухаринэй, А. И. Рыко-
— вэй, А. П. Розенгольцын, М. А.
— Черновой, П. П. Булановой
— партида хабатай байһан тухай
— материалнуудые комисси элжэ-
— жээтэ заседани дээрэ хаража
— үзэб.

— Энэ асуудалаар КПСС-эй
— ЦК-гай дэргэдэй Партиина хи-
— налын комитетэй мэдээлэл
— шагнагдаа. Тогтоодоһоной
— ёһоор, ВКП (б)-гай ЦК-гай 1937
— оной мартын 3-да болоһон
— пленум НКВД-гай мүрдэлгын
— материалнуудай үндэһөөр Н. И.
— Бухарин, А. И. Рыков гэр-
— дые ВКП (б)-гай ЦК-гай бүри-
— дэлһөө, партин гэшүүдһээ гар-
— гаа хэн. Тэдээр троцкистка
— террорист, тагнуулай болон
— һуйхэлтэ-хорото абуулагда
— хабатай байга, урдаанда парти-
— даа зүрөө харша абадал
— гарһан, партине хардан
— гүрдэлэн, партида болон Лени-
— ндэ эсэргүү тэмцэлдэ хабатай
— һан байгаа гэжэ тэмдэглэгдээ
— хэн.

— Мүрдэлгын болон сүүд дээрэ
— шүүнжэ харалгын үедэ буруу-
— гаар харуулагдан материал-
— нуудай ёһоор, СССР-эй Вер-
— ховно Сүүдэй сэргэй коллект-
— гээр үйлдэбэрилжэ тушаана.
— Зунайгаа бэлшээрэдэ гэр-
— алһаа хойшо Ехэ-Үүргэй, Зу-
— һалһанай фермын хаалишад
— үнээдэй һу шэмые эрид дээ-
— шишүүлхын түлөө мунөсөө үс-
— хэн хэн. Тимэ эдэ үдэрнүүдэ
— тэ Баргажанай совхозой ха-
— алишад, үхэршэд нажарай но-
— гоной элбэгтэ бүхэ арга бо-
— ломжойо дүүрэнээр хэрэгжэжэ,
— абаһан социале үдэггэа бодо-
— то дээрэн сүм дүүргэхээр бү-
— хы шадабаряа элсүүлнэ. Са-
— гаан эдэ элбэг эхээр үйлдэ-
— бэрлижэ гүрэндэ тушааха хэ-
— гээд дурсагдаша ферманүү-
— дые даагдаш Галина Кокори-
— на, Сабита Харисова гэгшэ
— эмхидхэлэй горитойхон хүдэл-
— мэри абуула.

— Н. И. Бухарин 1917 онһоо
— 1934 он болотор партин ЦК-
— гай гэшүүн, 1934 онһоо 1937
— он хүртээр ЦК-гай гэшүүндэ
— кандидат байһан юм. 1919 он-
— һоо 1929 он болотор тэрэ По-
— литбюрогой бүридэлдэ оро-
— лдог хэн. Удан саг соо тэрэ
— «Правда» болон «Известия»
— газетнүүдэй редактор байга.
— Тэрэнэй хүтэлбэри дор партин
— зарим сээднүүдэй док-
— ументүүд, мун Коминтернын
— программа бэлдэгдэ хэн. Тэ-
— рэнэй хүдэлмэрид эдэхитэйгээр
— гээр хабатада.

— А. И. Рыков 1921 онһоо
— СССР-эй Совнаркомой Түрүү-
— лэгшын орлошо, 1924 онһоо
— 1930 он болотор СССР-эй Сов-
— наркомой Түрүүлэгшэ, РСФСР-
— эй Совнаркомой Түрүүлэгшэ,
— байһан. 1922 онһоо 1930 он бо-

— лотгор Политбюрогой гэшүү
— байгаа. Эдэ жэлүүдэд тэрэ пар-
— тин дотоон болон гадаадын
— политика бэсүүлжэ талаар
— олон аянзын хүдлэмри абуула-
— ба. Лениной кооперативна тү-
— сиб бэсүүлгэдэ А. И. Рыков
— өхэ хубитаа оруулаа хэн.
— Политическэ ажал абуулагда
— Н. И. Бухарин, А. И. Рыков
— зарим тэды адуунуудые гар-
— гадаг байгаа. Үзэл сурталы
— шангай тэмцэлдэ тэдээр зарим
— ушарта социализм байгуу-
— лалтын харгы замуудые, олол
— арганүүдэе тодорхойлогдо
— онсо хараа бодол баримтал-
— даг хэн. Гэбшые тэдэнэй ал-
— дуунууд, онсо хараа бодо-
— лууд партида зүрөө харша
— шэглэлтэй байгаагүй. ВКП (б)-
— гай ЦК-гай февралын-мартын
— (1937 он) пленум болотор парти-
— наа гуримар хэлбэлдэ
— оробгүй.

— Партина хиналын комитет
— Н. И. Бухаринэй, А. И. Рыковэй
— партида хабатай байһан тухай
— асуудальне харжа үзэхэдэ,
— тэдэни партиһаа гаргалгын
— үедэ хэгдэлэн политическэ
— гэмнэлгэнүүдэй үндэһэ барим-
— тагүй байһые харада абажа,
— сүүдэй гуримар тэдэнэй гэм
— эмээ гүйсэд сагааруулахада,
— мун парти болон Совет гүрэн-
— нэй үмэнэ тэдэнэй габяатай
— байһанда анхарма, 1988 оной
— июниин 21-дэ Н. И. Бухари-
— ние, А. И. Рыковые (наха ба-
— раһан хойнон) КПСС-эй зар-
— гүүдүүдэ һэрэгзэб.

М. С. ГОРБАЧЕВ МОСКВАҢАА МОРДОБО

нэгдэх секретарь Е. Е. Соколов М. С. Горбачевтой хамта
— мордолосо.
— КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд В. И. Вороничев,
— А. А. Громыко, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рыжиков,
— Н. Н. Слюников, М. С. Солюменцев, А. А. Яковлев, КПСС-эй
— ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат адуула П. Н. Демичев,
— В. И. Долгих, Ю. Д. Масленков, Л. Т. Язов, КПСС-эй ЦК-гай
— секретарь А. И. Лукьянов, КПСС-эй Центральн шалгалтын комис-
— синин түрүүлэгшэ И. В. Капитонов болон бусад тухай тушаал-
— тад аэродром дээрэ М. С. Горбачевые үшэбэ.

— нэгдэх секретарь Е. Е. Соколов М. С. Горбачевтой хамта
— мордолосо.
— КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд В. И. Вороничев,
— А. А. Громыко, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рыжиков,
— Н. Н. Слюников, М. С. Солюменцев, А. А. Яковлев, КПСС-эй
— ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат адуула П. Н. Демичев,
— В. И. Долгих, Ю. Д. Масленков, Л. Т. Язов, КПСС-эй ЦК-гай
— секретарь А. И. Лукьянов, КПСС-эй Центральн шалгалтын комис-
— синин түрүүлэгшэ И. В. Капитонов болон бусад тухай тушаал-
— тад аэродром дээрэ М. С. Горбачевые үшэбэ.

— ПНР-эй хэрэгүүдэе СССР-тэ саг зуура түлөөлэхэ этгэмжтэ
— Э. Лукош үдэшгэшэдэ дунда байлаа.
— (ТАСС).

— Энэ гэрээдөө Р. Венкатара-
— ман Ленинград ерэб. Ленсо-
— вейдэй гүйсэхэдэ комитетдэй
— түрүүлэгшэ В. Я. Ходырев бо-
— лон бусад тухай тушаалтад
— аэропорт дээрэ тэрэниие уг-
— таа.

— шаптага уулзаба. Совет-ин-
— дин харилсаа саг үргэлжэ
— гүнзгүүрүүлэн хүжөөлгө хэ-
— даа гансал Ази — Номгон да-
— дай оршондохи байдалда бэ-
— шэ, харин бүхэ дэлхэй дээрхэ
— байдалда хайнаар нүүлөөл-
— шухала эрх нүүлсэл болоно
— гэжэ тэмдэглэгдэ. М. С. Гор-
— бачевой, Р. Ганджин харилсаа
— холбоон энэ талаар шиндэхы
— үүргэ дүүргэнэ.

ИНДИН РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДЕНТ РАМАСВАМИ ВЕНКАТАРАМАН МАНАЙ РЕСПУБЛИКАДА ЕРЭХЭНЬ

— СССР-эй Верховно Соведэй
— Президиумай болон Совет
— правительствын уралаар Ин-
— дин Республикай Президент
— Рамасвами Венкатараман хани
— ёһоной албанай дэргээр ма-
— най орондо ерээд байна.
— Р. Венкатараман 1910 оной
— декабрин 4-дэ Урда Индин
— мунөөнэй Тамилнаду шатай
— газар дээрэ түрэлэн юм.
— Тэрэ юридинскэ эрэлтэдэ,
— 1935 онһоо М.Арасвай Президи-
— дивствын Дээрэ сүүдэй, Ин-
— дин Верховно Сүүдэй адвока-
— даар хүдлөө. Националь-но-
— сулөөрэлгын хүдлөөндэ ха-
— бадажа, Британиин колониаль-
— на ахиргаанаар нэгэнтэ бэшэ
— баригдажа, хагдаһан байга.
— 1952 ондо Индин парла-
— ментын нэгдэжи зарлаһай Ара-
— дай (доодо) палатада хунга-
— дажа, Индин Националь-но-
— конгресс (ИНК) гэжэ хүтэлбэ-
— рилгэ партиин парламентскэ
— бүүгэлгэй секретарь байһан
— юм. 50—60-дахы онуудта Ма-
— драссай шатай (мунөө Тамил-
— наду) правительствын бири-
— сэдэй орожо, промышленно-
— стин ба ажалай министрээр
— хуудэлэб.

— 1967 ондо Индин тусбэл-
— лэн комиссин гэшүүнээр, про-
— мышленостин түлөө харюу-

Индиин фестивалы

— СССР-тэ

ХҮНЭЙ СЭДЬХЭЛ ТАТАҮАН ХАТАР

1987 оной июлийн 3-до Москвай Кремлин талмай, В. И. Ленинэй нэрэмжлэт стадион дээр эхлэж, бүхэл жэл соо үргэлжлэн СССР-тэ Индиин Фестиваль эхэ үдэрүүдтэ түгээсэ. Энэ Фестиваль Агуу Октябрийн 70 жэлэй, Индиин бэеэ даанхай байдалай 40 жэлэй ойнуудта зориулагдаа юм. Мүн Индида СССР-эй фестиваль үргэлжлээр гэж мэдэ- ндэй.

Хэмжээгээрээ, удха шанараараа имэ фестивалынууд урдан үзэгдөөгүй юм. 1985, 1986 онуудта США-да, Францида Индиин фестивалынууд үгэр- хэдоо, гол түлэб энэ оройн аашалта искуствала зориулагдана байгаа. Харин СССР-тэ бололон фестивалын үедэ искуствана гадна промышленна фести- вонүүд, эрмэдэй конференцинууд, спортын му- рысөөнүүд эхлэхдэгдэ.

Индиин артистууд урдан Улаан-Үдэд нэгшье дахин эржэ үзөөгүй байгаа ёһотой. Харин нёдондо зунһаа хойшо үнгэрэн жэл соо аяр зургаан бүлэг Индиин артистууд манай нислэдэ айшлала.

Түрүүшын бүлэгэй эржэ, оперо, баледэй театр соо хоёр концерт табихадан, хүн багтажа адажа хараа нэн. Эхиндэн аха дүү Тирувижималай нагасварам гэжэ Урда Индиин классическа хүгжээ- мэй инструмента дээр наадаһан байна. Улаан, хүхэ, сагаан үнгэртэй, алтан утаһаар шэржэ гоёохон нал- багар хубсаһа үндэһэн буурал толгойтой, үбгэжөөл- мүүдэй ута бүрэнүүдээ үлэхээдэн, хүрөөтэй шанга- га аад, уянгатай зөөлэн абган соносто.

Урда Индида хэр уйһаа үнгэрэгдэдэг байһан ша- жин мургалдай ёһолонуудай үедэ нимэ хүгжэм гүй- сэдхэгдэдэг байгаа. Гүй хоолоһоо мундэлжэ гарһан гайхамшаг хэлбэрлэти абган энэ наһанай агшан зуу- ра мэтэ үнгэршэдэгшэ һаа, хүнэй сэдьхэлэе тэ- жжээ, тшүгэ тулгуурин болодог нангин һайхан гургаал, заншалууд хэтэдэ мүнхэ байдаг юм даа гээд һануулна. Үнгэртэ хибс дээр нөөсгэн хүлөө дабылжа һууһан хүгжэмшэ үбгэд даяаншад мэтээр үзэгдэжэ байха юм.

Энэдхэйгэ заншалта хүгжэм, хатарые соносохо, харахан болон бэш. Тэрэниие хараһан, шагнаһан хүн гүй уахьин сэдьхэлээрэ зүйжэ, ойлогжо аба- ха гэжэ оролдохо ёһотой. Заримдаа аяр уншарга- тай, удааншье юм гэжэ һанахаар байдаг. Тээд хэ- дэн мянган жэлэй түүхэтэй, соёлтой арэд эдэ мэтые

дэмы зохёогоогүй байгаа ёһотой. Ямаршье арэд ундаһэн соёлоо нимэл гайтайгаар аршажа, сэдь- хэл омоого тэрээрээр баясуулжа ябах уялгатай.

Хоёрдох бүлэгэй бүридэлдэ ерэнэн эртэ үрдыч Индиин айна гэжэ хубшэрэгтэй инструмента дээрэ наа- дадаг Читти Бабу болон Мадрасай гүйсэдхэлгэн ис- куствын Чидамбаран академие толгойлдог ха- тарша дагина Читра Вишвасаран гэжээд Дура хү- сэлэмнэй эзэлүүдгүй булгагад ошоо бэлэй, Чит- ра Вишвасаран «хатар бүлэгтэй дэнээд шэмэг бо- лон ардын субад гэһэн нэрэ зэрэгдэ дэмы хүр- тоогүй. Шажин мургалдай үг ундаһэтэй «Бхаратна- ты» гэжэ маягаар тэрэ хатардаг юм. Боды сэдьхэл түрүүлэн тэрэний уан хүдэлэе мүнөө ойнодо һэ- рхэдхэдэ, эртэ үрдын энэдхэйг «Вшинуударматар» гэжэ номһоо абтаһан нэгэ хэлэгтэй асуулаа: «Бу- жэг хатарай аргаар, хүдэлсөөрөө бурханда наман- шалан зальбарха гэжэ һанал хүслөө түгсэ дүүс- гэнэн хэрэг болоно. Тингэһэн хүндэ һайн һайханай орондо хүтэлжэ абаашаа зам нээгдэнэ ха юм... Хүнэй аша туһада имэ юмэн болон, тохёолор- но, тин һайн һайханда ходоодо эрмэлзэлтэй хүн гурбан юртэмсэе дабажа гарана бишуу».

Эдэ зургаан бүлэгэй бүридэлдэ Мадхья—Прадеш штатһаа ерэнэн «дорбоотой дошхон хүдэлсэтэй «Пантхи» бүлэгтэй хүдэр хара хубүүдэе, Андра-Пра- деш штатһаа гэжэ һэн ха, ерэнэн бэлшэр заахан «Сэлэн-Дүүмэн соёллой бэйшангай дүүшадэй бүлэг (хүтэлбэрлэгшэн Ф. Бранский), Загастайн түбэй соёллой бай- шангай «Агсууртэй» (хүтэлбэрлэгшэн Н. Р. Галданова), Дунда-Бүхэнэй соёллой байшангай «Родня» (хүтэлбэрлэгшэн К. Кучинская), Убэр-Зөөхэй соёл-

Фестивальһаа гадуур эрдэнэ һайхан Энэдхэг оройн эды олон бэлгитэйшүүлэе бэшэ ханаа хараха бэлгиди!

Артистуудай бэйгэ шадабарине кинодо бэшэ, харин зал соо һуугаад, бодоттор харахада, ондоол байна. Фестивалийн һайгаар энэ зургаан уулзалгын үедэ Буряадай нислэл хотодо ажалуудһаа Энэдхэг оройн өөрсэ янзын уран бүтээлэй нилээд дүүр- нээр танилсажа, арэд зонийн сэдьхэл боолые ой- логжо гараба. Юрэдөөл, хоморой шүхэг һайгаар

УРАГ ДЭЭРЭ: Энэдхэйгэ «Бхаратнаматы» маягай хатар гүйсэдхэгшэ Читра Вишвасаран Буряадай оперо, баледэй театрай өндөр дээрэ.

Н. ДАБАЕВ, Д. АЛТАЕВАЙ фото.

Уласхоорон ШӨНЖӨДӨЛӨ

«СССР—ГАНСАТА АЖАЛАА Э

КПСС-эй Бүгэсоюзна XIX конференци шэнгээр дэлхэй дээрэ онсо анхарал тата- нан ондоо үйлэ хэрэг хээндэ ушараа һэм гээд һанахада абаһаар хээндэ орохогүй байна. Уласхоорондын шэнжэлэгшэдэй, элдэ орунуудай нитын болон политическэ ажал абуулагдай үзүүлһэн, мүнөөшье ажуулжэ байһан анхаралтай талаар түс кон- ференци бүгэ рекорднуудые аһаа гээд зурхэтэйгээр хэлхээр.

Байшаа оной июнийн тэн багта ба Нью-Йоркдо командировкодо ошоо һанби. Тингэ- хэдэ бизнесменүүдтэй, журналистуудтай, политикуудтай, бусадшье америкэнүүдтэй уулзахадамин, нэгэ имэл асуудал ааб- бол табидар байгаа: «Танай партиин кон- ференциһээ бизнээр юу хүлээмээр байна- бибиди». Тингэ хэдэ совет обществодо боло- жо байһан хубилтануудай үйлэ хэрэгүүдэй улам бэхжээдэ абаһалы бизнээр ажа- ршье дэлхэй байһады гээд заабол онсо тэмдэгтэдэ һэн. Юуб гээдэ, Советскэ Союзын залан шуугаар, сухарингүй хүгжэ- хэ абадал хоёр талада аша түһатэй харил- саа холбоонуудай бэхжээдэ, улам үр- гэдхээдэ, дэлхэй дээрхи оршон байдалай хэлбэршээгүй бата болоходо, тэдэнэй һа- намжаар, нүүлөөжэ, түһалха байна бишуу. КПСС-эй эхэ хуралаанай хүдэлмэрийн дүр- бэн үдэр, тэрэ үедэ болоһон халуун, сэр- бэр сэхэ үгэ булаасалдаан, абаһан шидхэ- бэринуудын манай орон соо болон, хил- нын санаа табигдаһан олон асуудалуудтэ залан сэхэ, ноууса даладгүй удахатэй ре- люцинуудые үгөө. Совет обществоые вео- люцинуудые үгөө гуримээр шэндээлгэнэ, ху би парти шэндээлгэнэ төсөө болон практикые түгээлгэнгөө, бүхи талын залан шууд экономическа реформо болон обществоые демократизацила үгэрэгдэлгэ- шүү политическэ хараа шугам партиин жи- шэдгүй дүүргээдэ байһанһын гэршэ, ба- талда болжо үгэһэн байха юм.

Эдэ бүхи асуудалуудые зүшэн хэлсэг- гэнэ гансажа Кремлин Свэдэн оройн ой- хануудтай хиларлагдаа бэшэ. Баруун оронудай шэнжэлэгшэдэй хэлһэнэй ёһоор мүнөөшье үргэлжлээдэ байһан үгэ була- салдаануудта бүхи оройн хабалдаһан. Америкэн Си-би-эс телекомпаниин ре- портажэй нэгэ хэлэг соонь илгэжэ хэлгэ- дэнэ: «Мүнөө Москвада урбан байл үгэр- дээдэ үгэр юмэ хаража болоно: хүнүүд дээр хөөрлөдхээ, һанамжаараа андала- хаа, арсалдахаа үйлсэ, гудамжануудта гарана. Эдэ бүгэдэ юу харуулһан гээдэ, өөрингөө ерээдүйе тодорүүлха хэрэгтэ со- вет хүнүүд булаада хабалдаһан ёһотой гээд хүтэлбэрлэгшынгөө хэлһэн. Үр- гүүдтэ батаар этгизэн гэжэ харуулһа. Баруун оронудай үндэр түшээтэдэй энэ үйлэ хэрэгтэ ханаһан харуулһа һанабал, Британин гадаадын хэрэгүүдтэй министр- стэйн түлөөлгэһэн нимэ эхэ хурлаанай болон КПСС-эй конференци Лондонд онсо анхарал татаһа гээд хэлһэнэини дурдаһаар. Иимэрүү мэдүүлгүүд мүнөө угаа олон болоһой. Унгаржиде Римэй па- пын совет коммунистуудтай хуралдан тү- хэй һанамжаа хэлһэнэини һонирхолтой. Тэрэ илгэжэ хэлэ: «Демократи үгэрэгдэлгэ- г, обществоын хубжэлтын түлөө политиче- скэ хароусалгатай байһан тухайгаа зоний ойлогсын ургалта хубилган шэндээлгэ- асарна гээд мүнөө тодо болоод байна». «Энэ үйлэ хэрэг гансал Советскэ Союзын бэшэ, мүн бусадшье оронудтай эрилтэ хэ-

ИЮЛИЙН КИНОАФИША

Парашютистүүдэй роллод Андрей Милков, Александр Збруев, Любомир Лауцавичус, Анатолий Васильев, Александр Михайлов наадаа. Найруулан табишша режиссёрһын — Михаил Туманишвили юм. Кино-харгаһад энэ режиссёр- той табихан «Одиночное плавание» гэжэ фильм эхэ һонирхожо хараа һэн.

Энэ һарада Рижскэ киносту- дид табигдаһан «Стечение об- стательства» гэдэн фильм га- раха. Режиссёр Вия Бейнерте фильм соогоо юрын залуухан эхээрэй ажабайдалай хүндэ хү- шэр байдалаа ороод байһан тухай хөөрнэ. Бишыхан баса- гаханайгаа үбшэнэй элрүүүд хэлдэггүйһөө боложо, про- фессортэ ошохо багатай боло- лоно. Харин профессортэй уулзаха аргуды болоходо, тэрэ ондоо шидхээдэ абана.

Детективн фильмуудтэ ду- ратайшуул режиссёр Вениамин Дорманай табихан «Разорван- ный круг» гэдэн фильмтэй (зарга дээрэ—фильмһээ хэзэг) танилсаха. Энэ тэрэнэй һүүл- шын хүдэлмэрийн болоно.

СЭЛЭНГҮН ХОТО, ХҮДӨӨГӨӨР

Буряад оройн газар дайдада ажаһууа байгаа ардуудай түлөөлгөшэдэй элнэст хүндисанһаа эхитэй аман зоһоолой (фольклорой) һайндэр жэл бури үнгэрэгдэжэ, заншалта болоһой. Энээн- хээ ургаща фольклорой юһэн һайндэр гол түлэб Улаан-Үдэ шадаарай Этнографическа му- зейдэ үнгэрэгдэдэг һаа, харин энэ арбадахи һайндэр анха тү- рүүһинхэе хүдөө нотог нүүл- гэдэгдэ, Сэлэнгэ нотогтай түб хотодо үнгэрэгдэхэ болоо һэн.

Тингэжэ республика соогоо мэдэжэ болоһон Улаан-Үдэ хотын «Уртал», «Матгал» гэжэ ардай ансамблюһаа гадна Түхэн нотогтай «Хэнэргэ», Баунтһаа «Осикат», захэ холын Захааһин нотогһаа «Са- нага» гэжэ мэтэн хамтадаа хорин табан уран һайханай коллективууд Сэлэнгэ зорикоо ерээ.

Заншалта болоһон энэ һайн- дэртэ шэнээр эмхидгэгдэһэн уран һайханай коллективууд, жызээлхэдэ, Зүүн Сибирин соёллой институтай «Сибирин гүс- венин», Хойто-Байгалай райо- ной «Старый Уолн» һурынчэй соёллой бэйшангай «Босдуш- кан» гэжэ мэтэ ансамблюһууд хабалдаһаба.

Хүдөөгэй соёллой-спортын энэ харгалда ерэнэн уран һайханай коллективууд түрүү- шын үдэшһөө эхлэжэ, Гуси- ноозерск хотын үйлсэ, талмай- нуудеар бэйгэ шадабариаа харуулжа эхэлһаа һэн. Тэрэ- шын районий эхэ бага тосхо- н һурунуудта: Жаргалант, Новоселенгинск, Эхэ-Цагаан, Дунда-Бүхэн, нутай Ачууна, Ягдэгада районуудһаа ерэнэн артистууд ошожо, улад зон- тойн уулзаһан, уран бэйгээг харуулһан байна.

Тингэжэ һайндэр ээдэ — Сэлэнгын районийд энэ ха- ралгада уран һайханай юһэн фольклорно коллективуудые табихан байба. Энэ хадаа Юрөөгэй хүдөөгэй соёллой бай-

шангай дэргэдэхэ «Юрөө» (хү- тэлбэрлэгшэн Р. Ч. Бадмаев), Ардай дуунай «Ачула» (хүтэлбэрлэгшэн А. Поддель- ский), Эхэ-Цагаанай соёллой байшангай «Алгаргана» (хүтэл- бэрлэгшэн Х. Цырендоржиев), Сэлэн-Дүүмэн соёллой бэй- шангай дүүшадэй бүлэг (хүт- лэбэрлэгшэн Ф. Бранский), Загастайн түбэй соёллой бай- шангай «Агсууртэй» (хүтэлбэр- лэгшэн Н. Р. Галданова), Дунда-Бүхэнэй соёллой байшангай «Родня» (хүтэлбэрлэгшэн К. Кучинская), Убэр-Зөөхэй соёл-

нов) хоёрдохой һуурида гара- жа, профсоюзүүдтэй соведэй болон респорткомитэдэй «Виспелдэ», хрустальна шанде, Госгартромой «Москвина» тү- хээй хүнгэн автомобилда хүрөөлгөшэдтэ (спорткомитэдтэй түрүүлгэһэн В. Б. Человская) гурбадхи һуури ээлжэ, проф- союзүүдтэй соведэй ба респор- ткомитэдтэй вымпел, хрусталь- на шан, Госгартромой «Кубань» түхээй автобус олгодобо.

Захааһинай, Кабанскын бо- лон Прибайкалийн районуудай командалууд эрхим зургаан тооло ороһон байха юм. Гурбадхи нааданай эрхим бэрхэ спортсмен гэжэ төр- лөдһон Загарайн районий Шэнэ-Бэрэнэй дунда һуруу- гийн багша Сергей Леонотов республикын Госгартромой Хүндээлэй грамота, тусхай шэн барюулагдаа.

Буряад оройн олон райо- нуудай нислэл хотын фоль- клорно коллективуудтэ респу- бликын Соёллой министртын Хүндээлэй грамотануудеар, энэ бэлгүүдээр шагнагдаба.

Эмхидхэлэй комитэдтэй тү- рүүлгэжэ, Буряадай АССР-эй Министруудтэй Соведтэй Түрүүлгэһэн Н. И. Крючков үгэ абахада, илгэжэ хэлэбэ:

Хүдөөгэй зунай соёллой- спортын III наадан дүүрбэ. Энэ нааданга үндэр үгэ дүн- гүүшээ туйлагдаа, урагшгүйгэ- дэлгэнүүшээ тохёолдоо. Тээд яахаб, спортдо элдэб ушар болодог гэжээ. Миний һана- хада, соёллой-спортын комп- лексүүдтэй һайнаар хүдэлдэг, тэдэнэй хүдэлмэрийн зүб мур- вор табигдаһан районуудай физкультурникууд болон спорт- сменуудтэ илажа гараба. Эдэ районуудта соёллой, мун физи- культурта ба спортын хүдэлмэ- ртэй һайнаар табигданхай бай- на. Хүдөө нотогтай физкульту- ра ба спортын үндэһэй һууриие һайжаруулха, олонитые соёл- ло, физкультуртын хүдэлмээр үргэрөөр хабалдаһаа гэдэн зорилгодо эдэ нааданууд ам- жалтагайгаар бэелүүлэбэ.

Хүдөөгэй нааданга спортын элдэб зүйлүүдээр үнгэрэгдэ- һэн мурысөөн тухай, фольклор- но коллективуудтэй харалга тухай удаади репортэж соо- гоо хөөрэхэбди.

Б.М. ЖИГЖИТОВ, Б.ЖАНЧИГОВ, манай тусхай корр.

Байшаа долоон хоногой турша соо бүхи дэлхэй хэлбэлдэ Холбоото Штадуудтай ээ- мээр Персин буланада болоһон шүһата эр- гэр тухай мэдээлэлүүд гол һуури ээлээ. «Виннескен» гэжэ америкэн крейсер ра- кетнуудта бүүдажа, «А-300» гэжэ хүлэ- лэй Иранай авиалайнэр унагаһан бай- жо юм. 298 хүн — бүхи пассажирнууд болон экинжамай гэгшүүд хосорсо гээд онсолго- доно. Иимэ шүһата эзбүүн хэрэг уласхоорон- дын олонитые айкабтарар һүрөөдөө. Эб найрамдалта мүнөөнэй үгэ сагта нэгэ орой- ной сэрэгтэй онгосо нүгөө оройноогоо пас- сажирнуудые шэрэдэ самолёт уласхоорон- дын үһэн дадаа дээрэ бүүдажа уна- гаха хэрэг гагад тохёолдоо арга бо- ломжотой болобо? Энэ ушарые юрэл «га- шуудалтай хэрэг» гээд харуулһан США эхэл орулдано. Америкын Холбоото Штадуудтэ Президент Р. Рейган тусхай мэдүүлгэ соо- гоо илгэжэ хэлээ: «Хэгдэхэдэ боломоор байһан долбоолоо бээе аршлын туйлад США-гай Далайн-Саргагай Хусууд хам- гаалы хүмүүс абуулануудые бэлуүүлһэн байна. Иранай самолёт өөрөө сэрэгтэй абуулануудтай хэгдэжэ байһан районодо орожо эрээ, тингэжэ америкэнүүдые хароу- гай хэмжээгүүдые абанһан бадаха гээд хэлбэлдэ лагаладана. Юуб гээдэ, «Старк» гэжэ америкэн эсминецтэй нёдондо Ирагай сэрэгтэй самолёттой долбоол- ной һүүлээр америкэн 30 морягай хосор- хоно, онгосонуудтан дүтэлһэн бүхи обь- ектуудые дайсан гээд тоолодог болоо гээдшье США-гай нимэ муухай абадалы- ые сагааруулһе һэдэнэ. Инхэдэ Персин булан соо нидэһэн, тамаржа абаһан бү- хи объектуудые үгы хээ, усдахаа эрхэ Америкын Холбоото Штадуудта олго- доно гэжэ гү?

ГЭМТЭ ЯБАДАЛ ХЭХЭ ЭРХЭТЭ

Байшаа долоон хоногой турша соо бүхи дэлхэй хэлбэлдэ Холбоото Штадуудтай ээ- мээр Персин буланада болоһон шүһата эр- гэр тухай мэдээлэлүүд гол һуури ээлээ. «Виннескен» гэжэ америкэн крейсер ра- кетнуудта бүүдажа, «А-300» гэжэ хүлэ- лэй Иранай авиалайнэр унагаһан бай- жо юм. 298 хүн — бүхи пассажирнууд болон экинжамай гэгшүүд хосорсо гээд онсолго- доно. Иимэ шүһата эзбүүн хэрэг уласхоорон- дын олонитые айкабтарар һүрөөдөө. Эб найрамдалта мүнөөнэй үгэ сагта нэгэ орой- ной сэрэгтэй онгосо нүгөө оройноогоо пас- сажирнуудые шэрэдэ самолёт уласхоорон- дын үһэн дадаа дээрэ бүүдажа уна- гаха хэрэг гагад тохёолдоо арга бо- ломжотой болобо? Энэ ушарые юрэл «га- шуудалтай хэрэг» гээд харуулһан США эхэл орулдано. Америкын Холбоото Штадуудтэ Президент Р. Рейган тусхай мэдүүлгэ соо- гоо илгэжэ хэлээ: «Хэгдэхэдэ боломоор байһан долбоолоо бээе аршлын туйлад США-гай Далайн-Саргагай Хусууд хам- гаалы хүмүүс абуулануудые бэлуүүлһэн байна. Иранай самолёт өөрөө сэрэгтэй абуулануудтай хэгдэжэ байһан районодо орожо эрээ, тингэжэ америкэнүүдые хароу- гай хэмжээгүүдые абанһан бадаха гээд хэлбэлдэ лагаладана. Юуб гээдэ, «Старк» гэжэ америкэн эсминецтэй нёдондо Ирагай сэрэгтэй самолёттой долбоол- ной һүүлээр америкэн 30 морягай хосор- хоно, онгосонуудтан дүтэлһэн бүхи обь- ектуудые дайсан гээд тоолодог болоо гээдшье США-гай нимэ муухай абадалы- ые сагааруулһе һэдэнэ. Инхэдэ Персин булан соо нидэһэн, тамаржа абаһан бү- хи объектуудые үгы хээ, усдахаа эрхэ Америкын Холбоото Штадуудта олго- доно гэжэ гү?

рэлгэмжүүдтэ хароусинтерто Павел II тэмдэглэһэн ёһооршо Уласхоорондын оршо, энэһинээ дэлнүүд конференци дэ болоһонди риде туригдэнэй байһан шэнэ шэдэ зүбөөхэ гээд һанамзэн тухай нэн түрүүн совет обшүүмжэлгын асуудалууд, манай оройгоор хүг- арга замуудые тодорун үзгэртөөр доон болоо ха юм. Тэрэ һаа, хүтэл- скэ шэнэ боломоодо үнөөшье салган- тэй ЦК-гай уласхоорондо ажилла- хондо конференци дэмжэ аабной хөр- хөмөл хэлһэн зүршилдөөнүүдэ Тингэһээ хэлээд, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһан болоһондгай хэр- аблурүүдэдэ, гансал нөхтүлбэрлэй хэрэгтэй һаа, хүн түрүртин гол дэ акиды мэнэ үлгэжэ үгөө үнгэрлэ- шанхи хүжээлэ, дэбжээлэй үедэ го- хээр тодорхойлогдохон гэхэдэ, ту- арга боломжо Советскэ зорилгоноо хү- гээдэ, энэ тэнэ үгэ байха гэжэ байдал усдаһ